

עפ"ג 15037/07/16 - דוד דבוס, עמי דבוס נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 15037-07-16 דבוס ואח' נ' מדינת ישראל
לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד כב' השופטת זהבה בוסתן כב' השופט ד"ר שמואל
בורנשטיין

המערערים
1. דוד דבוס
2. עמי דבוס

נגד
המשיבה
מדינת ישראל

פסק דין

1. המערערים, אב (מערער 1) ובנו (מערער 2), הורשעו לאחר שמיעת ראיות בת.פ. 20567-09-13 (בימ"ש השלום ברמלה) בעבירות של הפרעה לשוטרים במילוי תפקידם ובשימוש בכוח כדי למנוע את מעצרו של מערער 2.

מערער 1 זוכה מעבירת האיומים שיוחסה לו.

כל אחד מהמערערים נדון ל-4 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור תוך שנתיים מיום גזר הדין עבירה כלפי שוטרים ולקנס של 1,500 ₪.

הערעור מכון כלפי הרשעת המערערים.

2. על פי הנתען בכתב האישום, ביום 23.5.12 בשעה 09:20 או בסמוך לכך, הגיע השוטר יגאל רז (להלן: "השוטר רז") למקום האירוע כדי לאבטח כריתת עצים לפי רישיון שניתן. מערער 1, שהיה במקום, התנגד לביצוע האמור ואמר לשוטר רז "יהיו פה גופות, לא תוציאו את הדקלים, אני שתלתי אותם".

בהמשך למתואר, הגיעו למקום השוטרים יוגב אהרון ואלי שלו (להלן: "השוטר יוגב" ו"השוטר שלו") ששוחחו עם המערער 1 וכעבור מספר דקות הוא שוכנע, אישר את הכריתה והטרקטור החל את עבודתו.

מיד ובסמוך הגיע למקום בריצה מערער 2, עמד מול הטרקטור וסרב לתת לו להמשיך בעבודתו, תוך שהוא צועק ומגדף. השוטר יוגב ניגש למערער 2 והודיע לו שהוא עצור. בתגובה למעצר, החל מערער 2 להתנגד למעצרו בעוצמה והניף

עמוד 1

את ידו כך שהפיל את משקפיו של השוטר יוגב. מערער 2 המשיך להתנגד גם כאשר השוטר יוגב ניסה לאזוק את ידו. לבסוף, כאשר הוא נאזק, הוא סירב להיכנס לניידת, ולאחר שכבר הוכנס לניידת, המשיך לצעוק, פתח את דלת הניידת ויצא ממנה כאשר הוא אזוק.

במקביל לכך, כאשר מערער 1 ראה את שעה מערער 2, הוא החל להתקרב לעבר הטרקטור בצעקות, כאשר השוטר רז מזהיר אותו שאם ימשיך בפעולתו הוא יעכב אותו. מערער 1 התעלם מדברי השוטר רז וכשהשוטר הודיע לו שהוא מעוכב, תקף מערער 1 את השוטר רז וגרם לחבלה בכף ידו. בהמשך למתואר, הודיע השוטר רז למערער 1 שהוא עצור ובתגובה, הפיל עצמו מערער 1 לקרקע, סרב למעצרו וסרב להיכנס לניידת.

3. המערערים כפרו בעובדות כתב האישום.

מערער 1 טען כי הוא לא התנגד ולא איים, אלא ביקש שתוצג בפניו אסמכתא לכריתת העצים, שלא הוצגה, ולאחר שראה אותה, הסכים לכריתתם.

לדבריו הוא לא הפיל את עצמו אלא הופל על ידי השוטרים.

המערער 2 טען כי כשהגיע למקום ראה שוטרים שמתייחסים בגסות ובריונות לאביו. הוא אמנם נעמד מול הטרקטור, אך זאת בשעה שהטרקטור לא פעל. לא הוצג בפניו שום צו ולכן לא הפריע לשוטרים במילוי תפקידם כדין. לדבריו הוא הותקף קשות בידי השוטרים.

4. בפני בימ"ש קמא העידו מטעם המאשימה השוטרים רז, יוגב ושלו, שהתלווה לשוטר יוגב, המתנדב קוך, שאבטח את כריתת העצים, והמפקח מטעם המועצה המקומית, איגור רויזמן.

מטעם המערערים העידו המערערים, הוגשו הודעותיהם והוגש דיסק שעליו היה אמור להיות מוסרט חלק מהאירוע אך בימ"ש קמא לא יכול היה לצפות בו אלא שמע את הקלטת האודיו בלבד.

הכרעת הדין של בימ"ש קמא

1. בימ"ש קמא האמין לעדויות השוטרים, לא מצא בהן סתירות מהותיות, ייחס את נקודות השוני בין גרסאותיהם לחלוף הזמן מאז האירוע ודחה את טענות מערער 1 שלשוטר רז יש עניין אישי נגדו, שלא הוכחה.

2. בימ"ש קמא דחה את טענת המערערים שהצו לא הוצג בפניהם וקבע שלא הייתה חובה להציג אותו שכן בהליך משפטי, לו היו צד, ניתן פס"ד לפיו לא היה להם כל מעמד ביחס לעבודות שבוצעו במקום ולא הייתה להם זכות להתנגד להן. הצו ניתן בנוכחות מערער 1, שהיה מיוצג ע"י עו"ד, ולפי המוסכם בינו למועצה נדחה ביצועו עד 1/7/11.

כך גם המועצה לא הייתה חייבת להציג בפני המערערים את רישיון העתקת העצים שכן מדובר בהליך בינה למשרד החקלאות.

בימ"ש קמא קבע שגם מערער 2 היה מודע להליך שנוהל, לא היה לו מעמד בשטח, הוא התערב בריב לא לו והתנגד להוראות השוטרים רז ושלו, שהעידו שהציגו את הצו בפני המערערים ויתר השוטרים העידו שראו את הצו בשטח.

המערערים ידעו שהמועצה מעוניינת לבצע עבודות בכיכר ולעקור את העצים ולפי עדות המפקח איגור מועד עקירתם תואם עם מערער 1 חודש מראש.

גרסת המאשימה בעניין זה נתמכת בדברי מערער 1 שראה את השוטר מחזיק "חומר" בידו אך חשב שמדובר בעיתון.

3. בימ"ש קמא דחה את טענת מערער 1 לפיה הייתה לו זכות להתנגד לעבודות שכן לא נטען ולא הוכח שבזמן האירוע המערערים טענו שהם מתנגדים רק לכריתת העצים ולא להעתקתם.

4. בימ"ש קמא דחה את טענת המערערים שהתגוננו התגוננות פסיבית בפני תקיפתם ע"י השוטרים. גם אם מערער 1 הופל ע"י השוטרים, כטענתו, הוכח מעבר לספק סביר שהוא הפריע לשוטרים והשתמש בכוח כדי להכשיל את מעצרו.

5. בימ"ש קמא קבע שהדיסק לא מלמד על כל האירוע אלא מחזק את טענות השוטרים בכך שניתן לשמוע את המערערים ובני משפחותיהם מעצימים את האירוע והייתה במקום התפרעות שקשה היה לרסן אותה.

6. בימ"ש קמא לא האמין למערער 2 שהתכוון לראות אם יש צו שמתיר את העבודות ולא להפריע לטרקטור ושנזעק למקום בגלל המהומה, שכן ריצתו לכיוון הטרקטור, גם אם הוא עדיין עמד, והעמידה בקרבתו כשהוא לקראת ביצוע העבודות, סיכן אותו. כך סברו השוטרים שנזעקו כדי לתפוס אותו.

חיזוק למסקנה זו מצא בימ"ש קמא בעדות מערער 1 לפיה הוא אינו יודע מאיפה בא מערער 2 ומדוע רץ לעבר הטרקטור.

מערער 2 נהג בעזות מצח כשיצא מהניידת כשהוא עצור ואזוק וטענתו שרצה לראות מה קורה עם אביו לא הצדיקה את התנהגותו.

7. בימ"ש קמא דחה את טענת מערער 2 לפיה מעצרו היה לא חוקי בגלל שלא הופעלה כלפיו סמכות העיכוב וקבע כי בנסיבות העניין, כשהוא רץ לכיוון הטרקטור באופן שסיכן אותו, השוטר היה רשאי לעצור אותו.

8. בימ"ש קמא דחה את טענת המערערים לאכיפה בררנית בכך שבנו של מערער 1 ואחיו של מערער 2, מור, לא הועמד לדין שכן גם אם חלק מהשוטרים העידו שגם הוא התקרב לטרקטור לא הובאו כל ראיות בעניין נסיבות התקרבותו והדבר לא מצדיק את ביטול כתב האישום נגד המערערים.

נימוקי הערעור (מערער 1)

1. עיכובו ומעצרו של מערער 1 בוצעו שלא כדין ולכן הוא היה רשאי להפעיל כוח סביר ומידתי לאחר שננקטה אלימות כלפיו והוא נחבל, כפי שנראה בסרטון.

2. גם אם מערער 1 התנהג באופן אימפולסיבי לאחר שבנו, מערער 2, נעצר לא הייתה לו כל מחשבה פלילית, דבר שהוכח בהצגת הסרטון ביוזמתו, בשיתוף הפעולה עם חוקריו ובתלונתו במח"ש.

3. המאשימה נהגה כלפי מערער 1 באכיפה בררנית בכך שהתנהגותו הייתה מינורית לעומת התנהגותו של בנו מור, שנשכב מתחת לטרקטור, ולא הועמד לדין.

נימוקי הערעור (מערער 2)

1. מערער 2 לא הפריע לעבודתו של הטרקטור, שלא עבד כשהמערער 2 הגיע למקום. גם אם עבד, הוא לא הפריע לשוטרים. בטרקטור לא נהג שוטר ומערער 2 לא ידע שבזירה נמצאים שוטרים שבאו ללוות את הצוות שעקר את העצים.

2. מעצרו של מערער 2 היה לא חוקי ולכן קמה לו זכות להתנגד. הוא התנגד באופן פסיבי ולא השתמש בכוח או איים כדי למנוע את מעצרו.

השוטרים לא הראו למערער 2 את הצו. השוטר יוגב הודיע לו מיד שהוא עצור מבלי שביצע הליך של עיכוב, מבלי להזדהות ומבלי להסביר לו את סיבת המעצר.

3. מעדויות השוטרים והמפקח עולה שהתנהגותו של מור הייתה זהה להתנהגותו של מערער 2 אך הוא לא הועמד לדין.

תגובת המשיבה

1. המערערים חולקים על ממצאי בימ"ש קמא, שמבוססים על מהימנות השוטרים וחוסר האמון למערערים.

2. היה צו שיפוטי, ת/2, שהורה למערערים לסלק את ידם מהשטח, הם התנגדו וכל עוד הם הפריעו למימוש הצו, מעצרים היה חוקי.
3. המערערים רצו לכיוון הטרקטור והפריעו בעבודתו. בנסיבות אלה לא נדרש לעכבם לפני מעצרים.
4. חלקו של האח מור לא היה ברור ולכן הוחלט שלא להגיש נגדו כתב אישום.

דין והכרעה

1. עיון בהכרעת דינו של בימ"ש קמא נושא הערעור מעלה שבכל הקשור לעובדות שנקבעו ע"י בימ"ש קמא הרי הן מבוססות על תיאור האירועים כפי שתוארו בעדויות השוטרים והמתנדב קוך, כפי שנתמכו בדוחות הפעולה של השוטרים ת/3 - ת/5 ובהודעתו של קוך ת/1, שנכתבו סמוך לאירוע, ועל חוסר אמון שנתן בימ"ש קמא בדבריהם של המערערים.
 2. אף אנו, כמו בימ"ש קמא, לא מצאנו סתירות מהותיות בין דברי השוטרים וקוך לבין עצמם או בין הכתוב במסמכים הנ"ל לעדויותיהם המצדיקות את התערבות ערכאת הערעור בקביעות העובדתיות של בימ"ש קמא.
 3. ההסבר שנתן בימ"ש קמא בסעיף א' בפרק "דין והכרעה" בעמ' 9 למעלה להכרעת הדין באשר לשינויים הלא מהותיים בין הדברים שמסרו השוטרים בעדויותיהם לדברים שכתבו סמוך לאחר האירוע מקובל עלינו לאור תפקידי השוטרים כשוטרי סיור וקהילה, שנכחו במקום על מנת להבטיח את העתקת העצים.
 3. השוטרים יוגב ורז לא העצימו את חלקם של המערערים ואת התנהגותם האלימה פיזית ומילולית כלפיהם וכך גם הקצין שלו, המתנדב קוך ואיש המועצה איגור רויזמן, כלפיהם לא נטענו טענות לשימוש בכוח ע"י המערערים.
 4. אנו רואים עין בעין עם בימ"ש קמא את דחיית טענת המערערים בכל הקשור לאי הצגת הצו או הרשיון ת/2, שכן לא רק עפ"י דברי השוטרים אלא גם עפ"י דברי המתנדב קוך ונציג המועצה וגם עפ"י עדותו של מערער 1, הצו, שהיה במקום האירוע, הוצג בפני המערערים.
- פסה"ד שניתן בסוף ההליך המשפטי בת"א 325-01-11 בביהמ"ש השלום בפתח תקוה (ת/10) קבע שאין למערערים כל זכות קניינית בשטח שבו היו העצים ולכן לא הייתה להם כל זכות להתנגד לכריתתם, גם אם לא לצורך העתקתם בלבד.

גם אם מערער 2 לא היה צד ישיר להליך המשפטי הנ"ל, כפי שהיה אביו, מערער 1, הוא הודה שידע על ההליך ותוצאותיו ולא הוכח כי הייתה לו זכות קניינית באותו שטח שבו היה האירוע.

5. קביעתו של בימ"ש קמא שדחה את טענת המערערים באשר להתנגדות פסיבית בלבד להתנהגותם הלא חוקית והאלימה של השוטרים יוגב ורז כלפיהם היא קביעה עובדתית שמסתמכת על דבריהם של השוטרים בהם נתן אמון ועל חוסר האמון שייחס לדברי המערערים, שגימדו את האלימות שבמעשיהם והעצימו את התנהגות השוטרים כלפיהם, לאחר שניסו לעצור את עבודת הטרקטור.

6. אין בנזקים שנגרמו למערער 1, כפי שתוארו בתעודה הרפואית נ/2, כדי לתמוך בגרסת המערערים בכל הקשור להתנהגות האלימה של השוטרים ולגרום לחוסר אמון בדבריהם. כך גם המפקח רויזמן אישר שראה את מערער 1 על הרצפה, שכן השוטר רז העיד שמערער 1 הפיל את עצמו על הרצפה לאחר שהוא (השוטר רז) אמר לו שהוא עצור.

השוטר יוגב העיד שראה את מערער 1 שוכב על גבו על הכביש, כשהוא מטופל ע"י פרמדיק ומסרב לקום (סוף עמ' 4 להכרעת הדין).

גם הקצין שלו העיד שהשוטר רז השכיב את מערער 1 על הארץ ובחקירתו הנגדית אמר שאינו יודע אם מערער 1 השכיב את עצמו או הושכב על הארץ.

7. אנו דוחים את טענת ב"כ המערערים לפיה השוטרים מיהרו לעצור את המערער 2 והיה עליהם לנקוט כלפיו תחילה בהליך של עיכוב ומשכך התנגד כדין ובצדק למעצר לא חוקי.

התנהגותו האלימה של המערער 2 כלפי השוטרים לאחר הגעתו למקום האירוע חייבה תגובה מיידית של השוטרים על מנת להרחיק אותו מהטרקטור ולמנוע את פגיעת הטרקטור בו.

כך גם אם הטרקטור טרם החל בנסיעה, כטענת המערערים, שכן לפי דברי המתנדב קוך, מערער 2 הגיע למקום, נעמד מתחת לכף הטרקטור וסירב לזוז. השוטר רז אמר שהטרקטור החל לעבוד ומערער 2 קפץ לעברו בצעקות והיה קשה להשתלט עליו וכך גם העידו השוטר יוגב והקצין שלו.

גם מערער 2 אמר בתלונה שהגיש למח"ש, בניגוד להודעתו ת/2, שרץ למקום האירוע לאחר שהטרקטור התחיל לעקור את העץ כדי לעצור את עבודתו עד שיראו לו את הצו.

8. עדויות המערערים בביהמ"ש הן עדויות יחידות והם לא הביאו לעדות את בני משפחתם שנכחו באירוע, לרבות את אשת מערער 1 ואם מערער 2 ואת בן המשפחה שצילם את הסרטון על מנת שיאמר באיזה שלב של האירוע צילם אותו ואת הסיבה לכך שלא ניתן לראות תמונות אלא רק לשמוע את הקולות.

9. אנו דוחים את טענת המערערים באשר לאכיפה ברחבת בכל הקשור למור, אחיו של מערער 2 ובנו של

מערער 1, שלא הועמד לדין למרות שנתן מכת אגרוף לקצין שלו והתנהג באלימות, שכן לדברי הקצין שלו, מור לא נשכב מתחת לטרקטור, כמו מערער 2, והוא לא היה האיום המרכזי באירוע (ראה עמ' 5 למטה להכרעת הדין).

מבלי להקל בהתנהגותו האלימה של מור, כפי שתוארה ע"י השוטרים, לרבות ע"י הקצין שלו, לא ניתן לומר שאי הגשת כתב אישום נגדו מהווה אכיפה בררנית, שמצדיקה את זיכויים של המערערים.

10. אנו דוחים את הערעור.

ניתן היום, יט' אלול תשע"ז, 10 ספטמבר 2017, במעמד ב"כ הצדדים והמערערים.

שמואל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסתן, שופטת

**אברהם טל, נשיא
אב"ד**